Ч. 192. Неділя 10 вересня (28 серпня) 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Політичне положенє на Угорщині. — Міністер Тіттоні о італіяньскій політиці.— З Росиї. — Революция в Японії.

Положенє політичне на Угорщині так тепер представляє ся: Кабінет бар. Феєрварі'го вже ані не думає о якімсь мирнім залагодженю кризи і лагодить ся всіма способами до направленя тих шкід, які показують ся щораз виразнїйше в наслїдок пасивного опору коаліциї. Оно переконане, що при відкритю нової сесиї повторять ся такі самі бурливі сцени, як бувало давнїйше. Зі взгляду на то пороблено вже всілякі можливі приготовленя. Бар. Феєрварі явить ся на відкритє сесиї з новим декретом відрочаючим парлямент в кишени і о скілько з дотеперішних подій можна вносити, зробить з него ужиток, бо єсть загальне переконанє, що більше засїдань, як одно, не відбуде ся. Президент мінїстрів на сім засїданю предложить св ю проґраму тим, що внесе перед палату деякі проєкти законів, як н. пр. проєкт загального права виборчого і иньші дуже важні справи суспільні, та зажадає розправи над сими проєктами. До предложеня тих проєктів чей може ще прийде, але до їх умотивованя, то вже певно, що нї; опозиция виступить зараз з пушкою тяжкого калїбру і предложить внесенє, жадаюче поставленя правительства в стан обжалованя. Тодї повторить ся подія з 21 червня. Президент мінїстрів передасть президиї декрет, відрочаючий парлямент, а президент палати не дасть его відчитати, аж до залагодженя внесеня о поставленю правительства в стан обжалованя. Нове відроченє буде дуже довге, бо потягне ся аж до кінця року. Відтак прийдуть нові вибори, котрі на случай потреби ще й повторять ся. Говорять також, що правительство готове октроювати — накинути з гори — загальне право виборче, але о тім не можна нічого певного довідати ся. То лиш певна річ, що анї правительство анї коаліция не мають великої надії на будучність. Може найважнїйше то, що социялїсти мобілїзують ся і готові виступити в силї яких 100.000 людий. Супротив того жадає президент палати покликаня ґвардиї, та й правительство буде мусїло змобілїзувати відповідне число поліциї і жандармериї а може ще й войска. Так отже день 15 серпня стане для Угорщини критичним днем першого степеня.

Мінїстер справ заграничних Тіттонї відкриваючи виставу рільничу в Дезіо в міляньскій провінциї, виголосив бесїду, в котрій згадав також і про заграничну полїтику італіяньску. Було то завсїгди — казав він — моїм старанєм працювати для удержаня мира з заграницею, не спускаючи з ока реальних інтересів краю. Чую велику одвічальність супротив краю і приймаю вповні одвічальність за політику, котра має передовсїм мирний характер. Як-раз в тім почутю набираю енерґії і сили, щоби виступити против тих людий, котрим забагає ся авантур і котрі хотїли би достойність краю заміннти на его занепокоєнє та знївечити повагу великої держави. Тоті люди хотїли би видвигати щораз нові справи і задирати ся зі всїма державами, а на конець посварити ся з цілим сьвітом. Они хотїли би довести до небезпечного відокремленя держави та зробити з себе великих людий, котрі нарушили концерт европейский. Край не хоче такої авантурничої полїтики без реального змісту. Тіттонї закінчив свою бесїду заявою, що не хоче говорити подрібно о заграничній полїтицї, а бажав лиш покласти вагу на мирний напрям, який в нїй панує і котрий відповідає тим всім, що стремлять до полїтики реформ і працї.

Криваві події на Кавказї і революция в Японії, то два факти, котрі нинї найбільше звертають увагу на себе. Нема сумнїву, що то тайні аґенти поліцийні підбурили первістно Татарів против Вірмен і робітників в Баку а

Загадочна історня.

Оповіданє з угорского — Коломана Міксата.

(Конець).

Стара жінка в хатї, що відмавляла саме тепер псальми, дрогнула, почувши то назвище і сказала тремтячим зі страху голосом:

— Він мешкає там коло церкви, напротив коршми.

Сови з криком лїтали довкола хати, коли віз в'їхав на подвірє старого двора. Лише один пугач сїв собі на віз за візником, котрий хитаючи головою пробурмотів:

— Хто сказав тим поганим зьвірятам, що ми приїдемо? — Відтак крикнув голосно: — Гей, люди, отворіть! Тут хтось є.

Найстарша служниця, Майґон, перша пробудила ся.

— Що там такого? — спитала. — Дайте нам спокій; прийдїть завтра рано, як чого хочете.

— Отвирайте двері — крикнули оба мужчини з надвору — ми привезли вашого пана!

— Ісусе Христе! — скрикнула стара. — Пан тут, наш пан!

Она вибігла неодїта і босо на двір, але єї пані вже випередила єї.

— Де він? — крикнула пані Салдобоші, окинувши оком подвірє. — Чи ви кпите з нас?

Гайдук здер біле покривало з воза.

— Він тут, в домовинї! Здоймїть его.

Переполох служби, що позбігала ся, був величезний. Але хороша вдова зблїдла як труп і упала без памяти на камінні плити.

На другий день було ціле село в незвичайнім зворушеню. У всїх без ріжницї стану викликало то несподїване нещастє співчутє для вдови і люди товпами спішили до дому жалоби та входили до комнати, де лежав небіжчик.

То таки була правда, там стояла домовина з темного оріхового дерева, а на нїй срібними буквами стояло виписане: Spectabilis Dominus Josephus Papp da Szaldobosi.

Але звідки він тут взяв ся? Де і на яку слабість умер. Отже навіть і по смерти був він загадочний?

Труна привезли з почестями під сторожию служби комітату. Але відки? Один повіт діставав все від другого приказ відставити труна Йосифа Салдобошія аж до найблизшого комітату. Але від кого прийшов той приказ? Дивна тайна сповивала домовину.

На другий день мав відбути ся похорон. Стара Майґон пекла і варила на завтрішну тризну, дяк скомпонував нагробну пісню, а кравчиха шила пани жалобну сукню. Кождий був занятий, лише не вдова. Там ходила она з своїм синком по комнатах там і назад. Она вже не плакала, на єї лици видко було ледовий спокій. Довго дивилась она на блїде личко дитини, а відтак сказала:

— Твій тато умер.

Дитина усьміхала ся.

Коли вечером клала до ліжка малого Никольця, впало їй на гадку, що годилось би, а навіть було би єї обовязком занести дитину до комнати, де стояла домовина, і она пішла там з хлопцем. Але хлопець був спячий і плакав. Він не дивив ся на домовину, лише сховав свою головку на груди матери.

Воскові сьвічки кидали зловіще сьвітло, а цьвіти довкола домовини видавали неприємний, одурюючий запах в душній комнатї.

Пані Салдобоші уладила сама цілу комнату, де стояла домовина. Як она спершу, коли принесено домовину, боялась єї, так знов тепер була така спокійна, що глядїла на домовину, як на яку звичайну річ. Який чоловік змінчивий!

Тепер обернула голову дитини до домовини.

— Там лежить твій отець, сину!

Але дитина не хотїла дивити ся в ту сторону і відвертала ся уперто на бік.

— Але чи він там справдї лежить?

Ах, якже їй страшно стало на ту гадку. Горячо і мороз переходили єї. І як він там лежить? З відрізаною головою? З проколеною грудию? Чи може тихо з отвертими очима? А хтож мав їх єму замкнути, єго не любив.

Она вибігла з комнати, положила дитину до ліжка і пішла до старої Майґон в кухни.

— Давайте сокири, а скоро! — крикнула пані Сальдобоші до старої кухарки.

— Ось є, але нащо єї пани?

— Хочу отворити домовину.

— Христе Боже! — скрикнула стара блїднїючи. — Най лиш пані того не роблять.

— Чому не маю того зробити? Хочу ще раз побачити мого чоловіка і ви підете зі мною.

тепер тоті власти, що викликали вовка з ліса, не можуть дати собі з ним ради. Татари підпалили в Шуши всї горальнї і прядільнї шовку а часть робітників поубивали; друга часть робітників втекла в гори. До властий в Тифлїсї зголосила ся депутация великих рафінерий нафти і висказала обаву о тих 25 мілїонів пудів (пуд 40 фунтів) нафти, яка знаходить ся в резервоарах в Баку.

Розрухи в Токіо, Кобе і Сасего мали очевидний характер революцийний, хоч не в значіню політичного перевороту. Маси народу невдоволені виcлїдом мира і обурені на японьских міністрів. В Кобе звалено статую маркіза Іто і тягано еї улицями. Підчас розрухів в Токіо застрілило войско, що прийшло. поліциї на поміч, 60 людий і арештовано загалом 800 людий. В Сасего хотїла розлючена товпа підпалити бараки, де знаходять ся російскі плїнники. Войско японьске при помочи тих плїнників по кровавій борбі відогнало демонстрантів. Кажуть, що тайні аґенти крутять ся по цілім краю і бунтують нарід.

Новинки.

Львів, дня 9 вересня 1905.

— **Заупокійне богослужене** за бл. п. Цїсареву Єлисавету відбуло ся нинї яко в роковини смерти у всіх львівских церквах. В богослуженю взяли участь Є. Е. п. Намістник ґр. Андрей Потоцкий з радниками Намістництва і н. Віцепрезидентом краєвої Ради шкільної дром Плажком, Є.Е. п. Маршалок краєвий ґр. Стан. Баденї, ґенералїция, представителї всїх инших властий державних і автономічних і молодїж шкільна, котра нинї була вільна від науки шкільної.

— **Іменованя.** П. Міністер внутрішних справ іменував ад'юнкта помічних урядів Ів. Голюку директором помічних урядів при ц. к. Намістництві у Львові.

— **Преосьв. епископ Хомишин** на Буковинї. Положене угольного каменя під гр.-кат. церкву в Серетї відбуло ся в недїлю 3 с. м. о годинї пів до 12 при великім здвизї народа. Акту церемоніяльного доверщив Преосьв. епископ Григорий Хомишин при асистенциї гр.-кат. і р.-кат. духовеньства. Владику витано в суботу вечером на зелїзничім двірци дуже величаво. В недїлю пополудни відвидів він липованьского митрополита в Білій Керници. В понедїлок мав відїхати до Радовець, однак занедужавши, остав ся ще в Серетї.

— **Доповняючи вибори** посла до Ради державної з V-ої куриї округа Станиславів-Бучач-Товмач-Підгайцї-Рогатин розписані на день 31 жовтня с. р.

— **Стараня о лїкарів.** Галицке ц. к. Намістництво для запевненя собі відповідного числа лїкарів на случай вибуху холеричної пошести в краю взиває всїх лїкарів охочих до повненя тої служби, аби зголосили ся лично або письменно в санїтарнім відділї ц. к. Намістництва в цїли зложеня дотичної заяви. Денна винагорода в тім случаю виносила би 20 К.

— **Страшний учинок божевільної.** Вчера рано о годинї 5-ій на клепарівских болонях у Львові допустила ся страшного учинку Сеа Вахеман, 32-лїтна жінка „бельфера" і мати двоїх дїтий. Та нещаслива женщина була хора на умі і імовірно хотїла відобрати собі жите. Обливши ся нафтою з гори на долину, запалила одїне і в одній хвили цїла станула в полуміни. Заки прибігли люди з ратунком полуміць в страшний спосіб попарила Вахемановій цїле тїло. Прибуло вскорі поготівлє ратункової стациї і удїлило стогнучій помочи, а відтак відвезло еї майже в безнадійнім станї до шпиталя.

— **Бунт** в загальнім шпитали у Львові вибух оногди в полудне на шкірнім відділї, де перебуває тепер поверх сто мужчин з круга волоцюгів, злодїїв і ріжних забияків. Безпосередною причиною бунту була горівка, доставлена кільком хорим їх приятелями. Підпиті почали кричати о лїпший харч, а за хвилю відозвав ся цїлий відділ дикими голосами. Представленя директора шпиталю на нїчо не здали ся. Аж коли прибув комісар поліциї з кільканайцятьма поліцаянтами і арештував пятьох найбільших крикунів, настав спокій в шпитали.

— **Львівскі обманцї** виглядїли собі в послїдних часах на жертви своїх обманьств льокаїв по заможних домах. Недавно упав жертвою такого обманьства льокай професора Ґлюзиньского, а оногди льокай ґр. Семеньского. В обох случаях доверщено обманьства в білий день з незвичайною безличностию. Іменно оногди до палати ґр. Семеньского при ул. Пекарскій прийшов якийсь мужчина в віцї 40—45 лїт, чорнявий, високого росту і представивши ся яко ґр. Скшиньский, хотїв бачити ся з ґрафом. Коли служачий сказав, що ґр. Семеньского нема дома, незнакомий сїв при столику написав кілька слїв на білетї Романа Домбровского і просив о віддане білету ґрафови, коли лише верне. Відходячи позичив від льокая 50 К, обіцюючи віддати їх вечером. Аж по поворотї ґр. Семеньского довідав ся льокай, що став жертвою обманця і доніс о пригодї поліциї.

— **Велике землетрясене** навістило минувшої ночи місточко Катанзаро в полудневій Італїї і его охрестність. Як з Риму телеґрафують, катастрофа прибрала страшні розміри, безнастанно надходять вісти про нові жертви. В кільканайцятьох місцевостях до 1000 осіб утратило жите, кількадесять сїл і місточок майже цїлком знищених. Цїлковитих розмірів землетрясеня поки що не можна оцїнити.

— **Остров Гельґолянд потопає.** Закуплений тому кільканайцять лїт від Анґлїї остров Гельґолянд Німеччиною починає потопати в морю. Вода вижирає скали зі всїх сторін так напрасно, що за яких 30 лїт не стане слїду з сего острова. На тім острові є велика зоольоґічна лябораторія і місто, яке числить около 2.000 душ населеня. На лїто приїздить на Гельґолянд до 10.000 осіб на морскі купелї.

— **Зелїзнича катастрофа,** яка лучила ся вчера рано на зелїзничім двірци у Львові, склала ся серед таких обставин. Перед 4-ою год. рано виїзджав з товарового двірця тягаровий поїзд до Стрия і тому урядник руху уставив від сторони Станиславова червону лїхтарню на знак „візджати не вільно", бо обі лінії, стрийска і станиславівска, перетинають ся недалеко білогорского лїса. Як раз в ту пору над'їхав тягаровий поїзд із Станиславова і его машиніст перелїпивши (здогадують ся, що він спав) виставлений знак, не здержав поїзду. Наступила катастрофа — машина станиславівского поїзду ударила в бік поїзд, що їхав до Стрия.... Наслїдки катастрофи були великі: знищені три машини (поїзд до Стрия їхав двома машинами), углеві ящики, пять ваґонів із збі-

---

— Я? А хоч би ви менї й цїле село давали!

— Ну, то я піду сама — сказала панї Сальдобошї ріжучо і пішла з сокирою і малою лямпкою до жалобної комнати. Она приступила до домовини і еї рука не задрожала, коли всунула сокиру в шпару. Віко затріщало, коли потиснула цїлою силою топорище і стало підважувати ся; вкінци відскочило цїлком і упало зі страшним стукотом назад.

Але тепер могла она его легко піднести рукою в гору. Она мусить подивити ся! І підняла віко.

На дворі лютила ся буря і в тій хвили загнав ся до комнати крізь отверте вікно з свистом сильний вітер. Сьвічки погасли, немов би їх потушив чорт, вічний помічник Сальдобошія. Але над лямпкою, котру она держала в руцї, не мав він власти, она осьвічувала середину домовини.

Блїда як труп зі зміненим лицем вернула до старої Майґон та мала ще тільки сили, що забила віко домовини.

— Виділи панї? — спитала шепотом стара.

— Виділа. Постелїть менї скоро ліжко, положу ся, мене морозить.

Цїлу ніч лежала в горячцї і дзеленкотїла зубами, з чола котив ся зимний піт.

На другий день був похорон.

Богато знатних родин з околицї з'їхало ся і его тїло віддано земли, а его вдова лишила ся на сьвітї, до котрого ще належала.

Коли вже зносила першу жалїбну одїж, нїхто не надїяв ся, щоби молода женщина наділа ще другу і жалїбний дім наповнив ся женихами.

Нїколи не виглядала гарнїйше як в часї сего вдівства. Стала повнїйша і немов виросла; однако кождий відійшов від неї з гарбузом, хоч свatали еї і богаті і знатні люди.

Цїлий сьвіт дивував ся з еї роботи. Чи не любила жадного, чи може не мала серця? На що она ждала?

Вкінци чванливий Варнава Пеллї найшов причину еї поступованя.

— Ах, який з мене дурак! Та бідна жінка певне на мене!

То було таке просте і природне, що гордий шляхтич навіть не міг зрозуміти, чому він вже давно не прийшов на ту гадку.

Одної недїлї прибрав ся сьвяточно і пішов еї свatати! Салдобошї була гарна жінка, еї посїлість прекрасна, а еї син Николай славовитий.

Але він не мав щастя, а прецї був то хороший мужчина, широкоплечий, стрункий з гарним бурим волосєм і ясними очима. Панї Салдобошї подякувала за честь, приймила китицю розмарину, але не затикнула еї нї в волосє, нї не припшпилила до грудий, лише поставила в склянку з водою і сказала зі спущеними очима та сумним голосом:

— Я не можу і менї не вільно віддавати ся.

Пеллї завстидав ся; він був вже на все зганьблений. Як мав він тепер показати ся між людий, він, шляхтич без змази, котрого — як сам казав — не поборов ще нї один меч і котрим не погордила нї одна женщина.

Але Бога ради, яку причину могла она мати, що не могла віддавати ся?

Я не можу і менї не вільно! Хто їй заборонив?

Старі жінки шептали собі:

— Небіжчик товаришував з нечистим і єму записав по своїй смерти жінку. Тому панї Салдобошї єсть тепер жінкою чорта.

І на тих словах було трохи правди, бо еї непокоїв безнастанно один чорт: спомин.

Жила самітно, здалека від людий в своїм домі і лише лїта входили до него. Коли-ж стрітила ся з ким, то була мовчалива і нїколи не згадувала о чоловіцї. Син був для неї всїм. Поважний, лагідний хлопець, на котрого лици пробивала ся немов якась тайна, подібний був до старця, вже в дванайцятім роцї можна було в его волосю добачити сиві ниточки.

Мати виховувала его при собі, нїхто не бачив, аби він бавив ся або сьміяв ся, але він знав цїле домашнє господарство, як яка женщина. Коли его раз спитали, що він через день робить, відповів:

— О ми маємо тільки клопоту з нашою кухаркою, що годї сказати, треба їй всьо показувати, нїчого добре не зробить.

Мати так его любила, що розпестила его як дївчину. Панї Салдобошї сама то пізнавала і коли було єму 20 лїт, післала его до Берлина на унїверситет, щоби пізнав трохи сьвіта і жите.

Але та розлука знищила еї. Еї здоровлє погіршувало ся заєдно і цїла еї вдача змінила ся. Она стала балаклива, відвідувала знакомих і говорила лише о своїм синї Никольцю.

Той писав їй точно кождого місяця листи. Нетерпеливо дожидала мати листів і коли їх вже може сотий раз перечитала, носила їх відтак по всїх шляхотских родинах. З кождого листу вичитувала, як єму подобає ся жите в Берлинї і який він веселий та живий.

Нераз здавало ся, що она трохи несповна розуму, бо говорила найчуднїйші річи. Раз спитала еї одна приятелька, чому не віддала ся другий раз.

— Бо я отворила домовину мого мужа та найшла в нїй лиш сїно і камінє.

Другий раз сказала довірочно:

— Велика тайна мого житя придавлює мене, страшна непевність стискає моє серце. Я бояла ся, щоби він не прийшов і надїяла ся, що прийде, але все встидала ся, що він не умер.

Люди хитали недовірчиво головами, але не сьміли перечити. Коли-б то хто инший оповідав, то кожде би єму увірило, бо люди вірять легко і в найнеімовірнїйші річи, але що то она

жем, пивом та иншими товарами зовсім розторощені, а кільканайцять дальших поважно ушкоджені. Шкоди винесуть якого пів міліона корон. З людий ніхто не потерпів, а всеж таки вся служба з обох поїздів зголосила ся недужими від страху й потрясеня нервів. Як сказано, здогадують ся, що машиніст, котрий вів поїзд із Станиславова, Теофіль Пастернак разом з топником мусіли задрімати і тому допустили до катастрофи. Се тим імовірнійше, бо в критичній хвили мусїли отямити ся і заки поїзди зударили ся, позіскакували щасливо з машини. Чудом уратували ся два кондуктори, що також зіскочили в послїдній хвили з одного ваґону до рова, де лиш легко потовкли ся. Той ваґон кілька секунд пізнїйше розторощив ся на тріски.... Після иншої догадки причиною катастрофи було те, що машиніст Пастернак спізнив ся був трохи з поїздом і відтак поспішаючи, не добачив остерігальної червоної ліхтарні. В послїдній хвили пробував поїзд здержати, пустивши противну пару, але безуспішно.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ціна збіжа** у Львові дня 7 вересня: Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 6·75 до 6·—; жито 5·90 до 6·10; овес 5·75 до 6·80; ячмінь пашний 5·25 до 5·50; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 11·— до 11·50; льнянка —— до —·—; горох до варення 8·50 до 9·—; вика —·— до —·—; бобик 5·75 до 6·50; гречка —— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль за 56 кільо 80·— до 85·—; конюшина червона 50·— до 60·—; конюшина біла 50·— до 60·—; конюшина шведська —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

Телеґрами.

Відень 9 вересня. Вчера розпочав ся тут загально-австрийский з'їзд союзів майстрів кравецких.

Берлин 9 вересня. Після вістий з Петербурга шкода, яку потерпіло акцийне товариство Нобля внаслідок розрухів в Баку, виносить около 600.000 рублів.

Рим 9 вересня. Положенє в сторонах, навіщених землетрясенєм, єсть повне розпуки. Люди по найбільшій части ночують під голим небом. Настав величезний переполох. Войско готове до акциї ратункової. З Риму і Неаполя відійшли відділи саперів в цїли несеня помочи.

Токіо 9 вересня. В місті спокій. Сеї ночи не прийшло вже нїгде до розрухів.

Токіо 9 вересня. Згідно з бажанєм народу і з радою проводирів партий правительство рішило ся оголосити нині зміст договора мирового.

Тифліс, 9 вересня. (Петерб. Аґ. тел.) В кількох селах елисаветпольскої ґубернії Татари жителів по части поубивали по части вигнали, всї доми ограбили а відтак підпалили. Инші села обступили збройні ватаги татарскі. Войсковий командант в Шуши телеґрафує, що спокій і безпечність в Шуши тепер вже забезпечені і що він взяв ся до успішних средств, щоби також і в инших округах змусити жителів до спокою.

Токіо 9 вересня. Підчас розрухів в Гоніо і Такаґвета одну особу убито а 60 арештовано.

Білград 9 вересня. Урядова часопись оголосила повнолїтність наслїдника престола і імеиоване єго поручником та ряд відзначень і амнестий з тої нагоди.

НАДІСЛАНЕ.

Книжки для молодіжи

видавництва руск. Тов-а педаґоґічного припоручені ц. к. Радою шк. краєвою.

Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня науки:

Ч. 100. Для розривки 1·20 К. — Ч. 99. Ах яке хороше 2 К. — Ч. 26. Наші зьвірята 80 сот.

Образкові з текстом для дїтий другого степеня науки:

Ч. 8. Зьвіринець 20 с. — Ч. 9. Гостинець 20 с. — Ч. 10. Забавки 20 с. — Ч. 11. Менажерия 20 с. — Ч. 96. Дітвора 1 К. — Ч. 97. Зьвірята домашні 80 с. — Ч. 98. Приятелї дїтий 1·20 К.

Ілюстровані для дїтий третого і четвертого степеня науки:

Ч. 58. Казки народні ч. I. бр. 50 с., опр. 64 с. — Ч. 60, 62, 69, 75, 76. Казки Андерсена бр. по 50 с., опр. по 70 с. — Ч. 63. Казки Брянчанінова бр. 30 с., опр. 44. — Ч. 64. Робінзон Чайченко бр. 80 с., опр. 1·20 К. — Ч. 109. Робінсон велик. бр. 1·80 К, опр. 2·20 К. — Ч. 65. Мірон. Пригоди Дон Кіхота бр. 80 с., опр. 1·10 с. — Ч. 101. Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1·30 с.

Книжки для молодіжи шкіл видїлових:

Ч. 89. М. Вовчок. Институтка бр. 40 с., опр. 60 с. — 95. Шекспір в повістках бр. 30 с. опр. 60 с.

Замовляти можна в канцелярії руского Тов. Педаґоґічного у Львові ул. Сикстуска 47 або в книгарні Товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто пришле гроші поперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії Товариства) на квоту 10 К висилає Товариство книжки оплатно, а від подвижки дає 10 прц. рабату. При замовленях низше 10 К (на инші книжки) треба дочислити оплату почтову.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

сама оповідала, то говорили до себе зі співчутєм:

— Бідна, певне вже стратила розум.

І справдї разом з силами душевними ослабило ся й єї тїло. Коли рожі розцвили, лягла в постіль і вже більше не підвела ся. В часї слабости мала кождого дня нові привиди. То бачила чоловіка далеко в чужім краю з двома веселими дівчатами.... які они милі і які подібні до Никольця. То знов в хмарні дні привиджувались їй страшні річи. Раз бачила, як гнївний цїсар велїв єї чоловіка порубати на кусні; а відтак наполоханий своїм вчинком велїв вислати фальшиву домовину.

Єї знакомі приятельки успокоювали єї:

— От вибий собі такі думки з голови, твій чоловік вже давно в земли. Дай-же єму спокійно лежати. Ми всї поволи будемо там.

З кождим днем ставало їй гірше, так що Варнава Пеллї і пані Вереш узнали за відповідне написати до Николая в Берлинї, щоби він зараз вертав до дому, коли хоче ще раз бачити свою матїр.

По тижднї пані Сальдобоші стала сама напирати, аби візвано сина.

Але минав день за днем, а Николай не приїздив. Може була би й умерла, єї сили вже вичерпали ся, але держало єї ще дожиданє. А прецї їй був вже спокій так потрібний.

Пеллї з гніву аж не знав що робити, а пані Вереш журила ся, що син приятельки не приїздить. Вкінци по місяци надійшов від него лист. Пеллї отворив єго і читав: „Дорога Мамо! Я Богу дякувати здоров....“

— О тім нема тепер бесїди — крикнув Варнава розгніваний, що він не згадує анї о недузї матери анї о своїм приїздї. Тепер напише єму ще один лист, але острий. Та і на той лист не було відповіди, аж по місяци, коли мати вже умирала.

Він не згадував анї слова о тім, що було, лише зачинав ся знов так як попередний: „Дорога Мамо! Я Богу дякувати здоров“....

Але й она вже тепер була здорова, бо на другий день поховали єї в гробівци Сальдобошіх.

По похоронї сказав Пеллї:

— Товариші, а ну погляньмо, чи було що правди на тім, що говорила бідна небіжка.

І оно дійстно було правда. Йосифа Пана Сальдобошія не було в домовині, там лежало лиш сїно і камінє і то камінє пригнїчувало душу бідної женщини двайцять два роки.

— Я того так не пущу — сказав Пеллї, коли ішли з кладовища до дому. То надто страшна річ.

— Що-ж великого — відповів другий — він обманив жінку і більше нїчого. Може єго трупа поховали де у Віднї потайки.

— Але то не всьо — відповів Пеллї в розяреню. — Або моя честь не значить нїчого? Коли-б він був лежав в домовині, то я був би нїколи не дістав гарбуза!

— То правда — відповіли єго товариші.

— Але я то так не пущу. Варнава Пеллї не дасть з себе робити дурня.

А що небіжка установила єго в своїм завіщаню опікуном сина, то єго першим дїлом було упорядкувати спадщину. Він написав знов до Берлина, щоби Николай приїздив і обняв спадщину по матери. На куверті приписав під адресою: „Скоро, дуже скоро“. Але відповіди знов не було, лише по місяци прийшов лист адресований до матери і зачинав ся від слів: „Дорога Мамо. Я Богу дякувати здоров“....

Тепер вже не знав Пеллї, що має о тім гадати і вибрав ся з приятелем до Берлина. Кілька тижднів слїдили за Николаєм, заки о всїм дізнали ся.

Николай Сальдобоші вже не жив. Перед півтора роком застрілив ся. Чи така вже була єго доля, чи тяжило на нїм проклятє? Хто то міг знати. Єго шкільні товариші оповідали, що він раз стрітив на улици якогось старого чоловіка і поблїдши крикнув:

— То мій отець!

На замітку товаришів, що єго отець вже давно помер, здвигнув він плечима, побіг за тим чоловіком і став з ним говорити. Відтак зник на кілька днів. Постановив умерти, але не сказав о тім нїкому. Передпослїдного дня написав яких пятьдесять листів і передав їх свому найлїпшому приятелеви.

— З тих листів — сказав — посилай що трийцять днїв один моїй добрій матери.

І так діставала бідна жінка ті листи і хвалила ся у знакомих, який він веселий та як уживає житя!

Нещастна женщина. Які дивні дороги того житя! Тепер мала похороненого чоловіка, котрий ще може жив і живучого сина, що вже давно умер.

Але Пеллї постановив собі за всяку цїну віднайти живучого. Скоро лише вернув до дому, подав довгу жалобу до жупаньского уряду, щоби вислїджено місце перебуваня Йосифа Сальдобошія і примірно єго покарано, бо той безбожний чоловік, тиран своєї родини, не лиш удавав смерть і збезчестив церков, котра велїла своїм слугам похоронити єго, але він опоганив і сьвяту землю на кладовищи, бо єго домовина пуста, як то може посьвідчити цїле село.

Власть зарядила зараз слїдство і пересьвідчила ся, що то всьо неправда. Але коли відтак доказано, що Пеллї таки написав правду, розважило собі високе жупаньство річ инакше і з уваги на то, що трупа привезено тоді на тайний приказ, рішила: що то вправдї дуже дивна і загадочна історія, але оно таки не яло ся розслїджувати єї цїлком подрібно.

Що тепер зробив Пеллї? І що я маю робити? Я не розслїджую дальше і піддаю ся рішеню хвального комітату.

ОГОЛОШЕНЯ.

5 корон і більше денного зарібку 5 корон.

Товариство машин трикотових до роботи домашної пошукує осіб так мужчин як і женщин до робіт трикотів на нашій машині. Проста і скора робота домова через цілий рік. Наука приготовляюча непотрібна. Віддалене не має впливу. Роботи продаємо.

Товариство машин трикотових до роботи домашної
ТОС. Г. ВІТТІК і Сп. Прага, Петерспляц 7. I.—469.

БІЛЄТИ ІЗДИ

на всї зелїзницї **краєві і заграничні**
продає
Аґенция зелїзниць держ. Ст. Соколовского,
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Підставове реченє: Кождий кусник мила з назвою „ШІХТ“ єсть під ґаранцією чистий і без найменших шкідних частий складових.

ШІХТА МИЛО
єсть найлїпше

а в уживаню найдешевше, до всїлякого біля і всякого праня.

Ґаранция. 25.000 К заплатить фірма Жорж ШІХТ в Авсіґ кождому. хто доведе, що мило з назвою „Шіхт“ містить в собі які небудь шкідливі домішки.

Повне переконанє, що аптикаря

Тіррого бальсам і центофолії масть

ві всїх внутренних терпінях, інфлюенци, катарах, корчах, ріжнородних запаленях, ослабленях, забуренях в травленю, ранах, при всяких ушкодженях тїла і т. д. і т. д.

Кождий при замовленю бальсаму або на специяльне жаданє дістане ґратіс книжочку з тисячами оригінальних подяк яко домовий порадник. — 12 малих або 6 подвійних фляшок бальсаму коштує 5 корон, 60 малих або 30 подвійних фляшок 15 корон. — 2 флякони масти центофолії 3·60 К франко разом з опакованем.

Прошу адресовати:

Apotheker A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Тих, котрі наслїдують і перепродують фальсифікати, будемо судово потягати до відвічальности.

Дістати можна у всїх більших аптиках у Львові і на провінциї.

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„Днїстер“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові

Ринок ч. 10, в домі „Просьвіти“
одиноке руске Товариство асекурацийне **против огневих шкід**

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу.

По пожарі виплачує „Днїстер“ **зараз відшкодованє;** оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань **в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму **1,183.874** кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як **300.000** будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах щадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам; в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор.; (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся у всїх містах і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґента; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. Аґенти „Днїстра“ заробили вже провизиї 662.807 корон.

На житє обезпечайте ся тільки через „Днїстер“ в Товаристві Краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ **на рускі добродїйні цїли.**

Стережіть ся огня і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!

„Днїстер“ припоручили Преосьв. Епископскі Ординарияти.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 27).